

PSV

Audit 1-meting september 2013

Auditteam Voetbal en Veiligheid

In opdracht van

Het Auditteam Voetbal en Veiligheid

Met dank aan

BVO PSV

Centraal Informatiepunt Voetbalvandalisme (CIV)

Gemeente Eindhoven

Parket Oost-Brabant

Politie Eenheid Oost-Brabant

Opmaak

Marcel Grotens (Bureau Beke)

Onderzoeksteam en rapportage

Henk Ferwerda (projectleider)

Bo Bremmers

Tom van Ham

Henk de Man

Siert Vos

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
2. Aanbevelingen uit de nulmeting	6
3. Actuele situatie	9
4. Conclusies en aanbevelingen	14
Bijlage: verantwoording	15

1. Inleiding

1.1. Over het Auditteam Voetbal en Veiligheid

Het Auditteam Voetbal en Veiligheid bestaat sinds 2003. De hoofddoelstelling van het Auditteam is om concreet advies en aanbevelingen te geven over de aanpak van voetbalvandalisme en voetbalgeweld. Het Auditteam richt zich op de lokale 'voetbalvierhoek', bestaande uit gemeente, politie, Openbaar Ministerie (OM) en de betaald voetbalorganisatie (BVO).

In de afgelopen jaren heeft het Auditteam in nulmetingen, samen met de betrokken partijen, de (tussen)balans opgemaakt. Hierbij bracht het Auditteam in kaart hoe de veiligheidsorganisatie en de fysieke infrastructuur zijn afgestemd op het profiel van de supporters en op het risiconiveau van de wedstrijden. Elke nulmeting mondde uit in conclusies en schetste, in de vorm van aandachtspunten of aanbevelingen, een opdracht voor de toekomst.

Nu, circa 3 jaar na de nulmeting, heeft het Auditteam een éénmeting uitgevoerd.

1.2. De éénmeting

De doelstellingen van de éénmetingen zijn:

- Bepalen in hoeverre de aanbevelingen die eerder in de nulmetingen zijn gedaan, zijn doorgevoerd;
- Bepalen in hoeverre de veiligheidsproblematiek verminderd is en of er andere problemen zijn ontstaan;
- Bezien of de vierhoek oplossingen heeft gevonden voor veiligheidsproblemen rondom het voetbal die voor andere BVO's interessant kunnen zijn (veelbelovende praktijken);
- Bezien hoe recente, landelijke beleidsveranderingen, zoals het opstellen van een lokaal actieplan Voetbal en Veiligheid, worden doorgevoerd.

De éénmetingen verlopen in vier stappen:

1. Reflectie van de driehoek en de BVO op ontwikkelingen en acties sinds de nulmeting, op uitnodiging van het Auditteam;
2. Een wedstrijdbezoek door het Auditteam met speciale aandacht voor de ontwikkelingen zoals benoemd in de reflectie van de vierhoek, aangevuld met een aantal interviews;
3. Bespreking van de bevindingen met de driehoek en de BVO;
4. Opstellen van een eindrapport.

In de bijlage vindt u een overzicht van het wedstrijdbezoek, de respondenten en de geraadpleegde documentatie.

1.3. Visie op voetbalveiligheid

Sinds de ontwikkeling van het Beleidskader Voetbal en Veiligheid (mei 2011) is normalisatie de belangrijkste doelstelling van het voetbalveiligheidsbeleid. De veiligheidspartners, zowel lokaal als nationaal, streven ernaar van het voetbal weer een feest te maken. Dit doen zij enerzijds door vertrouwen te geven aan goedwillende supporters en anderzijds door hard op te treden tegen ordeverstoorers (*high trust, high penalty*). In de visie van het Auditteam betekent normaliseren dat de veiligheidspartners veiligheidsbeleid dienen te verbinden aan een meer op service gericht supportersbeleid. Dat vergt het opbouwen van vertrouwen tussen de vier geijkte partners en de supporters(verenigingen). Relatiebeheer, overleg met supporters en het honoreren van redelijke supporterswensen dienen te worden gecombineerd met streng optreden bij overtreding van gemaakte afspraken.

Vanuit dit perspectief voert het Auditteam de éénmetingen uit. In deze éénmetingen wordt hetzelfde model als in de nulmetingen gehanteerd, waarin voetbalveiligheid een resultante is van drie factoren, te weten:

1. De kenmerken van supporters en hun relatie met de club (bijvoorbeeld groepen probleemsupporters en incidenten);
2. De fysieke infrastructuur (bijvoorbeeld de staat van het stadion, het scheiden van supportersstromen, de kwaliteit van de uitvakken, de commandoruimte en de kwaliteit van de camera's);
3. De kwaliteit van de veiligheidsorganisatie van de BVO en de partners, het veiligheidsbeleid, de regierol en de samenwerking tussen de veiligheidspartners.

1.4. Leeswijzer

In hoofdstuk 2 geven we een samenvatting van de conclusies en aanbevelingen uit de nulmeting. Ook beschrijven we welke stappen de vierhoek heeft genomen na de nulmeting.

In hoofdstuk 3 beschrijven we de actuele situatie bij PSV en beschrijven we welke ontwikkelingen hebben plaatsgevonden in de periode sinds de nulmeting. We doen dat aan de hand van de drie in de vorige paragraaf genoemde factoren van voetbalveiligheid.

In hoofdstuk 4 trekken we de conclusies uit de éénmeting en formuleren we aanbevelingen voor een verdere versterking van de veiligheidsaanpak rondom het betaalde voetbal bij PSV.

2. Aanbevelingen uit de nulmeting

In dit hoofdstuk gaan we in op de aanbevelingen uit de nulmeting. Allereerst vatten we de aanbevelingen samen om vervolgens aan te geven wat de leden van de vierhoek met de aanbevelingen hebben gedaan. De nulmeting bij PSV is uitgevoerd in september 2010.

2.1. Conclusies en aanbevelingen

Op basis van de uitgevoerde nulmeting werd in het najaar van 2010 de volgende algemene conclusie getrokken:

'Het bezoeken van een thuiswedstrijd van PSV is om diverse redenen zeer prettig. Zo voetbalt PSV in een deels oud, maar in goede staat verkerend en sfeervol stadion. Supporters worden gastvrij ontvangen; uitsupporters hebben bovendien dezelfde faciliteiten als het thuispubliek met uitzondering van de mogelijkheid tot het nuttigen van alcohol.

De samenwerking tussen de gemeente, BVO, politie en OM is, ondanks het ontbreken van een voetbalvierhoek, goed. Er zijn meerdere structurele overlegvormen en daarnaast zijn er korte, onderlinge lijnen. Wel kan en moet de gemeente meer de regie nemen bij het organiseren van multidisciplinaire oefeningen. Dit thema kan in het convenant worden opgenomen en als jaarlijks evaluatiepunt worden ingebracht.'

Naast deze algemene conclusie werden de volgende aandachtspunten benoemd:

1. De gemeente kan haar regierol beter uitvoeren. Daarbij valt onder andere te denken aan invulling van het voetbalconvenant – deze wordt niet jaarlijks tegen het licht gehouden – en het organiseren van multidisciplinaire oefeningen;
2. De afstand tussen BVO en politie in de commandokamer is groot. Het is de vraag op welke wijze de samenwerking verloopt, wanneer er sprake is van een incident. Tot op heden is nog niet geoefend met de nieuwe inrichting van de commandokamer;
3. Binnen de gemeente zou een vaste groep personen geformeerd moeten worden die alle zaken die rondom voetbal spelen, voor zijn rekening neemt. Deze vaste groep personen kan vervolgens als aanspreekpunt of loket voor de BVO dienen;
4. De aanpak van probleemsupporters is niet echt integraal te noemen. Tevens is het belangrijk zicht te houden op een groep jonge probleemsupporters, die zich af lijkt te keren van café De Aftrap;

5. Het ontbreken van een busvak kan leiden tot dreigende situaties, maar heeft tot op heden nog nooit tot problemen geleid. Dit is mede te danken aan de inzet van spotters door de politie. Daarom is het van belang goed op de hoogte te blijven wie de probleemsupporters zijn en waar zij zich bevinden.

2.2. Stappen van de vierhoek

We hebben de vierhoek gevraagd om ons op de hoogte te brengen van de manier waarop er is omgegaan met de aanbevelingen c.q. welke vervolgacties er zijn genomen door de lokale partijen. De reactie van de vierhoek is hierna samengevat weergegeven:

1. Binnen de afdeling 'Veiligheid en bestuur' van de gemeente Eindhoven is een coördinator evenementen werkzaam. Deze is het vaste aanspreekpunt voor PSV en kan, indien nodig, direct overleg voeren met de verantwoordelijke (juridische) ambtenaren. Tevens is de coördinator evenementen verantwoordelijk voor de jaarlijkse evaluatie van het voetbalconvenant. Een multidisciplinaire oefening staat gepland voor eind november 2013.
2. De samenwerking tussen de betrokken partijen verloopt goed, ondanks het ontbreken van een voetbalvierhoek. 'Voetbal en veiligheid' staat in de hierna vermelde overlegstructuren periodiek op de agenda:
 - Wekelijks overleg tussen de BVO, gemeente, politie en supportersverenigingen.
 - Vierwekelijks driehoeksoverleg tussen gemeente, Openbaar Ministerie (OM) en politie;
 - Zeswekelijks overleg tussen BVO, gemeente, OM, politie en supportersverenigingen;
 - Minimaal eenmaal per jaar wordt een stuurgroep belegd. Hierin zijn alle betrokken partijen op bestuurlijk niveau vertegenwoordigd; tevens zijn de directie van de BVO en de supportersverenigingen bij deze stuurgroep aanwezig.
3. Na afloop van de wedstrijd PSV – Ajax in het voorjaar van 2013 is supporterscafé De Aftrap op last van de burgemeester twee maanden gesloten. Dit café is op 4 september 2013 weer opengegaan. Sindsdien wordt periodiek overleg gevoerd met de uitbaters van De Aftrap.
4. Door de uitbreiding van de Jupiler League met onder andere Jong PSV, heeft PSV een derde (parttime) veiligheidscoördinator aangesteld. Tevens heeft de BVO parttime een supporterscoördinator in dienst genomen om meer grip te krijgen op de supportergroepen. Door de geïntensiverde aanpak is het aantal stadionverboden toegenomen en is ook een aantal gebiedsverboden opgelegd.

5. Er is sprake van een integrale inzet op jonge probleemsupporters. De BVO heeft een registratiesysteem aangeschaft om informatie op lokaal niveau te kunnen verwerken en dossieropbouw te vergemakkelijken. Tevens heeft de BVO geïnvesteerd in het verbeteren van het camerasysteem (software, hardware en besturing).
6. Sinds de nulmeting hebben de verantwoordelijke ketenpartners ruime ervaring opgedaan met de (toentertijd) nieuwe inrichting van de commandokamer tijdens internationale en nationale wedstrijden. Ervaringen worden wekelijks uitgewisseld. De afstand tussen PSV en de politie in de commandoruimte levert geen problemen op tijdens de uitvoering van het werk en iedere discipline kan de werkzaamheden naar tevredenheid volbrengen. In geval van calamiteiten zoeken partijen elkaar direct op.
7. Het ontbreken van een busvak is nooit als knelpunt ervaren. De gehanteerde werkwijze wordt door een ieder als positief gezien en sluit aan bij de operationele uitvoering (onder meer met inzet van spotters van de politie) rondom het project normalisatie van de KNVB. De praktijk leert dat deze werkwijze afdoende is. Tevens is er een parkeerkelder met een capaciteit van 750 parkeerplaatsen naast het Philips Stadion gerealiseerd.

3. Actuele situatie

3.1. Club en supporters

1. Het Philips Stadion, het stadion waar PSV zijn thuiswedstrijden speelt, heeft een capaciteit van circa 35.000 bezoekers. De BVO heeft de ambitie om elk jaar om het kampioenschap te spelen. Hoewel de sportieve resultaten ten aanzien van de ambitie achter zijn gebleven bij de verwachtingen van de supporters, blijkt uit de bezoekersaantallen dat het stadion altijd (vrijwel) uitverkocht is. Er is derhalve sprake van een trouwe supportersschare.
2. Het stadion van PSV ligt nabij de binnenstad van Eindhoven. Uitsupporters komen met de trein (wedstrijden tegen Ajax en Feyenoord) of met een auto- of bus(combi) naar Eindhoven. Doordat als gevolg van werkzaamheden tijdelijk geen treinverkeer mogelijk is, zijn supporters van Ajax tijdens het wedstrijdbezoek niet aanwezig. Het kort geding dat onder andere Ajax tegen de gemeente Eindhoven heeft aangespannen teneinde een buscombi af te dwingen, is verloren.
3. Het supportersbeleid van de BVO is op managementniveau vastgelegd. De BVO kent twee officiële supportersverenigingen (Supportersvereniging PSV en PSV Fans United). Deze twee supportersverenigingen zijn ook aanwezig bij verschillende overleggen tussen BVO, gemeente en politie. Supportersvereniging PSV Fans United heeft ten tijde van de audit zelfstandig besloten niet langer aanwezig te willen zijn bij deze overleggen. De tijdelijke sluiting van De Aftrap ligt aan dit besluit ten grondslag.
4. PSV heeft op de Oost-tribune zijn meest fanatieke aanhang zitten. Deze supporters zijn te beschouwen als sfeermakers en moedigen hun club tijdens de wedstrijd zicht- en hoorbaar aan. Er wordt flink gedronken voor, tijdens en na de wedstrijd. Sommige van de fanatieke supporters zijn te kenschetsen als de harde kern van de club en zijn af en toe betrokken bij incidenten.
5. De BVO heeft gastvrijheid en een klantvriendelijke uitstraling hoog in het vaandel staan. Dit blijkt mede uit het feit dat personeel van de BVO speciale trainingen heeft gevolgd die door de UEFA geaccrediteerd zijn en de goede resultaten op de *benchmark* van de KNVB. Tijdens het wedstrijdbezoek blijken de stewards dan ook klantvriendelijk en professioneel. Wel valt het op dat op de Oost-tribune de huisregels niet (altijd) worden gehandhaafd. Hier staan supporters tijdens het wedstrijdbezoek vanaf het begin van de wedstrijd op de trappen en bordessen. Tevens hebben enkele stewards meer aandacht voor het voetbal dan voor de veiligheid op de tribune.
6. De Aftrap is een horecagelegenheid die tussen het Philips Stadion en het hoofdbureau van de politie in ligt. Zowel de oude als de jonge harde kern van PSV verzamelt zich voorafgaand aan de wedstrijden met name op deze plek. Alle betrokken partijen ervaren het als positief dat De Aftrap na een sluiting van twee maanden weer geopend is. Een belangrijke reden daarvoor is dat op

deze manier een groot deel van de harde kern op dezelfde locatie aanwezig is. Sinds de heropening van De Aftrap vindt periodiek overleg plaats met de uitbaters van dit café. Tijdens dit overleg komen zowel beleidsmatige (beeldvorming, financiële structuur, maatschappelijke activiteiten) als meer operationele onderwerpen aan bod.

7. Uit informatie (oktober 2012 tot oktober 2013) van het Centraal Informatiepunt Voetbalvandalisme (CIV) blijkt dat supporters van PSV zich doorgaans goed gedragen. Misdragingen tijdens thuiswedstrijden hebben met name betrekking op het zoeken van de confrontatie met supporters van de tegenpartij; dit is het afgelopen jaar enkele malen voorgekomen. Tijdens uitwedstrijden is vrijwel geen sprake van (noemenswaardige) misdragingen. Op dit moment (meting oktober 2013) heeft PSV 87 landelijke en acht lokale stadionverboden. Zeven personen hebben een voorwaardelijk stadionverbod. Alle personen met een stadion- of centrumverbod zijn met naam en toenaam bij de politie bekend.

3.2. Infrastructuur

1. PSV voetbalt in een mooi en sfeervol stadion, dat in een prima staat verkeert. Supportersscheiding vindt alleen bij het stadion zelf plaats. Het uitvak, dat op maximale afstand van de harde kern gelegen is op de tweede ring van het stadion, biedt uitstekend zicht op het veld en de faciliteiten zijn zeer klantvriendelijk. Wel gaven thuissupporters die onder het uitvak zitten circa een jaar geleden aan dat zij zich niet (altijd) veilig voelden. Dit was mede een gevolg van het feit dat uitsupporters vanuit het uitvak met voorwerpen kunnen gooien. Sinds ongeveer zes maanden zijn enkele aanpassingen aan het uitvak gedaan. Hierdoor kunnen objecten die vanuit het uitvak gegooid worden, het thuispubliek niet langer raken.
2. Thuissupporters komen met treinen, pendelbussen en op eigen gelegenheid (auto, fiets) naar het stadion. Er is een nieuwe parkeergelegenheid gerealiseerd in de directe nabijheid van het stadion. Ook in de wijken rondom het stadion wordt echter veel geparkeerd. Tijdens het wedstrijdbezoek was er na afloop van de wedstrijd sprake van een druk verkeersbeeld gedurende circa 60 minuten. Navraag heeft geleerd dat een tijdelijk gesloten verkeersader hiervan de oorzaak was. Normaal gesproken is er sprake van een druk verkeersbeeld tot maximaal 45 minuten na afloop van de wedstrijd.
3. Het stadion heeft een vaste verbinding met het nabijgelegen spoor en een opvangplaats voor uitsupporters. De fysieke infrastructuur leent zich dan ook bij uitstek voor een treincombi. Van deze mogelijkheid wordt echter alleen nog gebruikgemaakt tijdens de 'grote' thuiswedstrijden tegen Ajax en Feyenoord. Verschillende incidenten en spanning tussen de verschillende supportersgroepen van PSV en genoemde clubs zijn daarvoor de belangrijkste redenen. Een bussenvak ontbreekt, waardoor de aan- en afvoer van uitsupporters extra aandacht vergen wanneer uitsupporters met de bus naar het Philips Stadion

- komen. Bij wedstrijden waarbij sprake is van grote rivaliteit tussen supportersgroepen, is een buscombi derhalve geen vanzelfsprekend alternatief en ontbreekt het aan andere mogelijkheden. Daarmee is de huidige situatie rond een klein aantal wedstrijden kwetsbaar.
4. Onder betrokken partijen bestaat de wens om tot een raamovereenkomst te komen met de Nederlandse Spoorwegen (NS). Niet alleen ten tijde van het wedstrijdbezoek rond de wedstrijd PSV – Ajax, maar ook rondom andere wedstrijden (bv. PSV – Feyenoord en PSV – AIK) is er sprake geweest van problematiek rondom het vervoer van supporters per trein. Definitieve afspraken zijn ten tijde van de audit nog niet gemaakt.
 5. De BVO maakt gebruik van een elektronisch toegangscontrolesysteem. Supporters kunnen hun kaart zelfstandig scannen, waarna de tourniquet opengaat. Tourniquets blijven gesloten wanneer een supporter bij een verkeerde ingang staat, een stadionverbod heeft of wanneer er reeds is 'ingecheckt' met de betreffende kaart. Tijdens het wedstrijdbezoek bleken meerdere personen te hebben geprobeerd om met dezelfde seizoenskaart het stadion te betreden. Het toegangscontrolesysteem lijkt dan ook bij te dragen aan het weren van ongewenste personen in het stadion.
 6. Stewarding en beveiliging kunnen aan de hand van een nummer boven de tourniquets vaststellen waarom een kaart geweigerd wordt. Tijdens het wedstrijdbezoek bleken stewards, beveiligers en een teamleider onvoldoende op de hoogte te zijn van deze werkwijze en de betekenis van de nummers. Wel is telkenmale contact opgenomen met de commandoruimte om vast te stellen of de aanbieder van de kaart al dan niet toegang tot het stadion kon worden verleend.
 7. De commandoruimte is centraal ter hoogte van de middenlijn gesitueerd en geeft een goed overzicht over het stadion. De commandoruimte is verdeeld in twee compartimenten, één voor de BVO en één voor de politie. De betrokken partijen geven aan dat zij hun werkzaamheden naar behoren en tevredenheid uit kunnen voeren en in geval van calamiteiten snel met elkaar kunnen overleggen. Ervaringen worden wekelijks met elkaar gedeeld in een operationeel overleg.
 8. Tijdens het wedstrijdbezoek zijn er enkel personen uit hoofde van hun functie in de commandoruimte aanwezig. Deze wordt door de BVO en politie professioneel bezet. Beide partijen kunnen de camera's in het stadion bedienen. De werkafpraak tussen BVO en politie is dat – gezien vanuit ieders taakstelling – de politie primair de camera's buiten het stadion en de BVO de camera's binnen het stadion bedient. De camera's geven een prima beeld van wat er binnen en buiten het stadion gebeurt. De soft- en hardware van de camerabediening zijn geüpgraded; de camera's zelf zullen gefaseerd worden vervangen. De helft van het daarvoor in totaal benodigde bedrag is inmiddels beschikbaar.

3.3. Organisatie en samenwerking

1. De structuur in de samenwerking tussen de verschillende partijen is ten opzichte van de nulmeting sterk verbeterd. Op verschillende niveaus vindt periodiek overleg plaats en er is binnen de gemeente een centraal aanspreekpunt voor de BVO. Partijen geven aan positief te zijn over deze ontwikkeling, mede omdat de coördinator evenementen strategisch goed gepositioneerd is, expertise heeft en lopende vraagstukken binnen de gemeente kan uitzetten onder verantwoordelijke ambtenaren. Gezien de bestuurlijke gevoeligheid van het onderwerp en de daarmee gepaarde tijdsinvestering is de borging van deze werkwijze een aandachtspunt.
2. Partijen overleggen jaarlijks op basis van het wedstrijdprogramma met elkaar over het maken van de risico-inschatting van wedstrijden, waarbij de politie een leidende rol heeft. Gaandeweg het seizoen kan de risicoclassificatie van een wedstrijd worden aangepast, bijvoorbeeld naar aanleiding van recente ontwikkelingen binnen supportersgroepen of de stand op de ranglijst. De betrokken partijen geven aan tevreden te zijn over de wijze waarop dit proces plaatsvindt. In totaal kent de BVO twee C-, negen B- en zes A-wedstrijden.
3. Gekoppeld aan de risicocategorie (A, B of C) van een wedstrijd, kunnen verschillende beperkingen gelden omtrent vervoer, kaart- en alcoholverkoop. Tijdens C-wedstrijden is het maximaal aantal toegestane uitsupporters bijvoorbeeld vastgesteld op 1.200, bij A- en B-wedstrijden bedraagt dit aantal 1.600. In het kader van normalisatie wordt overwogen om uitsupporters tijdens A-wedstrijden ook alcoholische consumpties aan te bieden.
4. Binnen de eenheid Oost-Brabant zijn meerdere BVO's actief, waaronder FC Den Bosch, Helmond Sport en Top Oss. Binnen de gemeente Eindhoven zijn met het deelnemen van FC Eindhoven en Jong PSV aan de Jupiler League drie BVO's binnen het betaald voetbal actief. PSV heeft zelf een derde veiligheidscoördinator (parttime) in dienst genomen om de veiligheid rond deze wedstrijden te kunnen waarborgen. De deelname van Jong PSV aan de Jupiler League heeft, mede door gebrek aan belangstelling van thuis- en uitsupporters, tot op heden niet tot een grote extra inzet van de politie geleid. Ditzelfde geldt voor het OM.
5. De multidisciplinaire oefening die gepland stond voor eind november 2013, is verplaatst naar februari 2014. Tussen de nul- en éénmeting hebben geen multidisciplinaire oefeningen plaatsgevonden. Eén van de daarvoor genoemde redenen is dat het organiseren van een dergelijke oefening, gezien het aantal betrokken partijen, complex en kostbaar is. Als alternatief is wel gebruikgemaakt van een simulatieprogramma, waarin ontruimingen virtueel zijn getest en aandachtspunten zijn geïdentificeerd. Tevens zijn door de politie mono-oefeningen georganiseerd en uitgevoerd.
6. Er wordt op lokaal niveau gebruikgemaakt van een registratiesysteem waartoe alle bij het voetbal betrokken partijen toegang hebben. Dit systeem wordt gebruikt ten behoeve van dossiervorming en het beschrijven van het wedstrijd-

- verloop (bv. incidenten). Verschillende groepen gebruikers (bv. stewards en medewerkers van de BVO) hebben binnen dit systeem verschillende en uiteenlopende bevoegdheden waar het gaat om inzage in en het toevoegen van informatie.
7. De politie werkt met de methodiek *Hooligans in Beeld* (HIB). Doel van het programma is de informatiepositie over toonaangevende probleemsupporters te verbeteren en voetbalgerelateerd geweld te voorkomen en te beëindigen. Voor de persoonsgerichte aanpak van notoire ordeverstoorders / hooligans is dossiervorming een randvoorwaarde. Hieraan is voldaan door één politiemedewerker (0,5 fte) vrij te maken voor HIB.
 8. De briefing van de politie blijkt tijdens het wedstrijdbezoek compleet en professioneel. Alle belangrijke operationele zaken komen aan bod, met specifieke aandacht voor de stadionverboden en informatie van de Regionale Inlichtingendienst (RID), voor zover aanwezig. Tijdens de briefing van de BVO aan de hoofdstewards komen eveneens alle relevante onderwerpen aan bod. Een *good practice* is dat medewerkers van de BVO zelfstandig de binnenstad ingaan om de sfeer onder supporters vast te (kunnen) stellen.
 9. De briefing van de BVO is duidelijk. Alle denkbare scenario's worden besproken en krijgen ruimschoots aandacht ten tijde van het wedstrijdbezoek. Aanvullend op de briefing gaat een koppel dat als vrijwilliger bij de BVO werkzaam is de binnenstad in. Het doel hiervan is de sfeer onder supporters in aanloop naar de wedstrijd te peilen en eventuele incidenten in de kiem te kunnen smoren.
 10. In het stadion is PSV in principe verantwoordelijk voor de veiligheidszaken, waarbij stewards eventueel kunnen worden ondersteund door beveiligers. Wel is de politie standaard zichtbaar aanwezig in het stadion. De belangrijkste redenen daarvoor zijn dat de politie, indien noodzakelijk, direct kan optreden en de politie op deze wijze in de gelegenheid is de sfeer in het stadion en in supportersgroepen te kunnen inschatten.
 11. Binnen het OM vindt op dit moment een grote reorganisatie plaats. Deze reorganisatie heeft geen gevolgen gehad voor de bereikbaarheid en aanwezigheid van het OM bij het zeswekelijkse veiligheidsoverleg. Daarnaast is de voetbalofficier aanwezig tijdens C-wedstrijden en de Europese thuiswedstrijden van de BVO. Naast PSV heeft de voetbalofficier ook alle andere BVO's in de regio in portefeuille.
 12. Het OM is met de komst van de werkwijze ZSM veertien uur per dag (van 8h00 tot 22h00) en zeven dagen per week aanwezig op het hoofdbureau van de politie in Eindhoven. Daarmee is de vraag ontstaan of in deze specifieke situatie voetbalgerelateerde incidenten ook binnen de reguliere stroom incidenten kunnen worden afgehandeld. Mede vanuit het oogpunt van continuïteit en borging en het feit dat diensten niet altijd aansluiten op late wedstrijden, lijkt het vooralsnog verstandig voetbal als specifiek taakaccent te behouden.

4. Conclusies en aanbevelingen

4.1. Ontwikkelingen: verbetering of niet?

1. Sinds het Auditteam Voetbal en Veiligheid in het najaar van 2010 een nulmeting bij PSV uitvoerde, is de veiligheidssituatie verder verbeterd. De gemeente heeft de regierol op zich genomen en een adequate veiligheidsorganisatie opgezet; over de huidige vorm van samenwerking en overlegstructuur zijn alle betrokken partijen tevreden. Daarnaast hebben de BVO en politie ervaring op kunnen doen met de samenwerking in de – tijdens de nulmeting nog relatief nieuwe – commandoruimte; dit blijkt naar ieders tevredenheid te verlopen. Tot slot is er meer aandacht gekomen voor een integrale aanpak van probleem-supporters en bestaat er onder andere vanuit de politie specifieke aandacht voor de jonge aanwas.
2. Naast het opvolging geven aan de in de nulmeting gedane aanbevelingen, zijn er diverse andere positieve ontwikkelingen. Zo heeft de BVO het camerasysteem van een update voorzien en bestaan er concrete plannen om dit systeem verder te optimaliseren. Daarnaast is een derde veiligheidscoördinator aangesteld in verband met de wedstrijden van Jong PSV in de Jupiler League, wordt periodiek overleg gevoerd met de uitbaters van De Aftrap en wordt op verschillende manieren geïnvesteerd in service en gastvrijheid richting thuis- en uitsupporters.

4.2. Aanbevelingen

1. Er is een parkeergarage met een capaciteit van 750 parkeerplaatsen gerealiseerd naast het Philips Stadion. Deze parkeergarage wordt momenteel gebruikt door relaties en personeel van PSV en een aantal bewoners. Onderzocht kan worden of deze parkeergarage tevens gebruikt kan worden voor het plaats bieden aan de auto's van uitsupporters.

4.3. Veelbelovende praktijken voor andere vierhoeken

Uit de éénmeting komen verschillende veelbelovende praktijken voor andere voetbalvierhoeken / veiligheidspartners naar voren. Als Auditteam willen we graag enkele daarvan kort benoemen. Het betreft:

1. Het simulatieprogramma waarvan gebruikgemaakt wordt om ontruimingen virtueel te testen en aandachtspunten binnen het ontruimingsplan te identificeren. Een dergelijk programma is ook goed realiseerbaar in andere stadions.
2. De inzet van een koppel vrijwilligers door de BVO om voorafgaand aan thuis- en uitwedstrijden de sfeer onder supporters te peilen. Dergelijke informatie kan bijdragen aan het in de kiem smoren van incidenten en/of het tijdig kunnen inspelen op actuele ontwikkelingen onder supporters(groepen).

Bijlage: verantwoording

Gesprekken

Alex Erades	Openbaar Ministerie
Frank Fuchs	Politie Oost-Brabant
Marc van de Laar	PSV
Jos van Riet	Politie Oost-Brabant
Twan Toebes	Politie Oost-Brabant
Erik Vos	Gemeente Eindhoven
Mick Werkendam	Ajax

Wedstrijdbezoek

Op 22 september 2013 is de wedstrijd PSV – Ajax bezocht. Tijdens dit bezoek zijn de volgende activiteiten uitgevoerd:

- Aanwezig bij de briefing van de politie;
- Aanwezig bij de briefing van de stewards;
- Bezoek commandokamer;
- Diverse gesprekken met professionals van BVO en politie en met supporters;
- Fouillering Oost-tribune;
- Meekijken op de Oost-tribune;
- Ronde binnenstad Eindhoven voorafgaand aan de wedstrijd.

Geraadpleegde documenten

- Actiepuntenlijst Veiligheidsoverleg PSV;
- Algemene voetbalvergunning PSV seizoen 2012-2013;
- Brief van de burgemeester van Eindhoven – dd. 18 september 2013 - waarin een reactie wordt gegeven op de vragen van het Auditteam na aanleiding van de nulmeting;
- Centraal Informatiepunt Voetbalvandalisme (CIV): uit- en thuisgedrag van supporters van PSV in het afgelopen jaar en aantal stadionverboden;
- Convenant betaald voetbal PSV 2012-2013;
- Draaiboek wedstrijd Veiligheidsorganisatie, PSV – Ajax, 22 september 2013;
- Notulen Veiligheidsoverleg PSV
- Operationeel draaiboek Politie Eenheid Oost-Brabant, PSV – Ajax, 22 september 2013;
- Veiligheidsverklaring 2013-2014.

